

Dosarul nr. 3ra-339/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: A. Brăgaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Malfi, E. Palanciuc, V. Clima)

ÎNCHEIERE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Mocanu în interesele copilului minor xxxxx împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, repararea prejudiciului moral, încasarea sumei și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, a fost admis apelul declarat de Elena Mocanu în interesele copilului minor xxxxx, reprezentată de avocatul Marcel Popescu și a fost casată parțial hotărârea din 02 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea respingerii cerinței privind încasarea sumei de 12680 de lei, plătită în contul impozitului pe avere pe anul 2016 și, în această parte a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acestei cerințe, iar în rest hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La data de 20 februarie 2018 reclamanta Elena Mocanu în interesele copilului minor xxxxx a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, repararea prejudiciului moral, încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 10 decembrie 2017 a primit avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017 nr. 0000124105 din 06 decembrie 2017 în privința imobilului situat în mun. Chișinău, or. Codru, str. Anton Ablov 10. Suma impozitului calculat fiind de 12539 de lei 91 bani.

A susținut că, la baza calculului a fost pusă valoarea casei de locuit cu numărul cadastral xxxxx, care constituie 1459088 de lei și construcției accesorii (garaj/beci) cu numărul cadastral xxxxx, care constituie 114740 de lei.

A specificat că, la data de 22 decembrie 2017, s-a adresat pîrîtului cu cererea prealabilă privind anularea avizului de plată nr. 0000124105 din 06 decembrie 2017. Ulterior, la data de 29 ianuarie 2018 a primit ca răspuns avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017 nr. 0000128037 din 18 ianuarie 2018. Suma impozitului calculat fiind de 12638 de lei 64 bani.

A afirmat că, avizele de plată nr. 0000124105 și nr. 0000128037 sunt emise cu încălcarea normelor legale, deoarece imobilul impozitat nu este pasibil de impozitare pe avere, iar valoarea garajului cu numărul cadastral xxxxx nu urmează a fi inclusă în calculul total al valorii imobilului. Mai mult ca atât, pentru impozitare nu este întrunită cerința privind valoarea imobilelor de 1500000 de lei.

A subliniat că, cerințele pârâtului privind plata sumelor indicate sunt neîntemeiate și contrare legii, inclusiv și în contextul în care construcția cu numărul cadastral xxxxx nu are destinație locativă, fiind de fapt o construcție cu modul de folosință – garaj, beci, prin urmare, aceasta eronat a fost inclusă în aviz la categoria de bunuri cu destinație locativă, în condițiile art. 287³ alin. (1) Cod fiscal.

A notat că, valoarea de 1,5 milioane de lei nu se supune impozitării, deoarece această valoare constituie minimumul pentru care nici o persoană, pornind de la principiul echității și egalității cetățenilor în drepturi și obligații, nu va achita impozit. La caz, consideră că, este evident că evaluarea poate fi supusă doar excedentul sumei de 1,5 milioane de lei.

A solicitat anularea avizelor de plată a impozitului pe avere pentru anul 2017 nr. 0000124105 din 06 decembrie 2017 și nr. 0000128037 din 18 ianuarie 2018, întocmite în privința imobilului situat în mun. Chișinău, str. Anton Ablovn10, compensarea prejudiciului moral în mărime de 3000 de lei, încasarea sumei de 12680 de lei și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei.

Prin hotărârea din 02 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Elena Mocanu în interesele copilului minor xxxxx, au fost anulate avizele de plată a impozitului pe avere pentru anul 2017 cu nr. 0000124105 din 06 decembrie 2017 și cu nr.0000128037 din 18 ianuarie 2018 referitoare la bunurile imobile cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, situate în mun. Chișinău, or. Codru str. Anton Ablov 10, ca emise contrar prevederilor legii și a fost încasat din contul inspectoratului Fiscal de Stat în beneficiul Elenei Mocanu în interesele copilului minor xxxxx cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei. În rest, acțiunea depusă de Elena Mocanu în interesele copilului minor xxxxx, a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, a fost admis apelul declarat de Elena Mocanu în interesele copilului minor xxxxx, reprezentată de avocatul Marcel Popescu și a fost casată parțial hotărârea din 02 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea respingerii cerinței privind încasarea sumei de 12680 de lei, plătită în contul impozitului pe avere pe anul 2016 și, în această parte a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat în beneficiul lui xxxxx suma de 12680 de lei, plătită în bugetul de stat cu titlul de impozit pe avere pe anul 2016. În rest, hotărârea primei instanțe, a fost menținută.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, sunt pasibile impozitării imobilele cu destinație locativă cu o suprafață mai mare de 120 m² și valoarea de peste

1500000 de lei, cumulativ.

De altfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a menționat că, la baza calculării impozitului pe avere poate fi pusă doar valoarea bunurilor imobile specificate expres în textul Legii.

La caz, instanța de apel a constata că, valoarea estimativă a bunului imobil cu destinație locativă, cu suprafața de 309 m², ce aparține reclamantului constituie 1459088 lei, astfel încât aceasta nu întrunește cumulativ condițiile de impozitare instituite de art. 287³ Cod fiscal, iar valoarea bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, în sumă de 114740 lei, situată pe adresa sus-indicată, nu poate fi inclusă în calculul impozitului pe avere, deoarece acesta nu are destinația de spații locative, fapt constatat și prin hotărârea irevocabilă din 03 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a statuat că, avizele de plată întocmite de pârât sunt întocmite contrar dispozițiilor imperative ale legii, în contextul în care valoarea spațiilor locative ce aparțin reclamantului nu se încadrează în cerințele legale pentru calcularea pe numele acestuia a impozitului pe avere, motiv pentru care acestea au fost just anulate de prima instanță.

Cu referire la pretențiile reclamantului privind încasarea sumei de 12680 de lei, instanța de apel a reținut că, urmare a anulării prin hotărârea irevocabilă din 03 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, menținută prin decizia din 27 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 07 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție a avizelor de plată întocmite de pârât pe numele reclamantului privind plata impozitului pe avere pentru anul 2016, în temeiul art. 219 alin. (1) Cod civil, părțile urmează a fi repuse în poziția inițială, de până la anularea actelor ilegale.

Prin urmare, anularea avizelor nominalizate instituie obligația pârâtului de a restitui reclamantului suma de 12680 lei, achitată în baza avizelor de plată anulate irevocabil de instanța de judecată.

În circumstanțele descrise, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a conchis că, cerința reclamantului privind încasarea sumei de 12680 de lei este pasibil de a fi admisă în contextul în care pârâtul nu a prezentat probe privind rambursarea sumei indicate după prezentarea de către reclamant a rechizitelor bancare la care aceasta este pasibil de transferat.

Referitor, la pretenția reclamantului privind compensarea prejudiciului moral, instanța de apel a reținut că, faptele ilicite ale pârâtului, deși sunt capabile să prejudicieze moral reclamantul, nu produc efecte majore asupra stării morale a acestuia pentru a dispune compensarea pecuniară a prejudiciului cauzat, motiv pentru care pretenția respectivă fost just respinsă de prima instanță.

Ce ține de obiecțiile pârâtului privind adjudecarea de către instanța de fond a cheltuielilor de asistență juridică, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a statuat că, suma adjudecată corespunde exigențelor instituite de art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, deoarece sunt necesare, având în vedere dreptul reclamantului de a beneficia de asistență juridică profesională, reale, fiind, de fapt, achitate de reclamant, și rezonabile în raport cu volumul de lucru prestat de avocat, ce poate fi dedus din materialele cauzei.

La data de 28 ianuarie 2019 Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia,

casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, mai mult ca atât de către instanțele ierarhic inferioare a fost aplicată eronat norma de drept material.

A afirmat că, instanța de apel nu a luat în considerație circumstanțele de fapt și de drept care au importanță majoră pentru soluționarea cauzei și nu s-a expus asupra argumentelor Serviciului Fiscal de Stat.

A specificat că, prin răspunsul nr. 26/2-2/2-23-601 din 07 martie 2018, xxxxx a fost informat despre admiterea contestației și respectiv excluderea din avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017 a construcției accesorii - garajul. Iar, cu referire la solicitarea de restituire a sumei de 12680 de lei (achitată cu titlu de impozit pe avere pentru anul 2016), xxxxx a fost informat despre necesitatea prezentării rechizitelor bancare în scopul restituirii sumei nominalizate. Astfel, reiterează că pretențiile lui xxxxx, au fost admise la etapa examinării cererii prealabile.

A subliniat că, sistemul informațional automatizat „Impozit pe avere” al Serviciului Fiscal de Stat (în continuare SIA „Impozit pe avere”) reprezintă un sistem specializat în administrarea fiscală a impozitului pe avere, care include date sistematizate privind subiecții impunerii, numerele cadastrale, tipurile și adresa bunurilor imobiliare, baza impozabilă, suma impozitului ce urmează a fi achitat. Scopul SIA „Impozit pe avere” constă în asigurarea proceselor de administrare a impozitului pe avere, care implică: identificarea subiecților impunerii la situația din 1 noiembrie a perioadei fiscale de gestiune; calcularea obligațiilor fiscale pentru obiectele impunerii cu impozitul pe avere existente la situația din 1 noiembrie a perioadei fiscale de gestiune; evidența subiecților impunerii, obiectelor impunerii și obligațiilor fiscale calculate și achitate aferente impozitului pe avere; generarea și procesarea avizelor de plată la impozitul pe avere.

A punctat că, toate măsurile cu referire la selectarea contribuabililor (în funcție de valoarea, suprafața imobilelor locative deținute), dar și generarea avizelor de plată, sunt întreprinse nu de către un funcționar din cadrul autorității fiscale desemnat în acest sens, ci de către SIA „Impozit pe avere”, conform informației prezentate de Agenția Servicii Publice/ÎS „Cadastru”. La data de 06 decembrie 2017 SIA „Impozit pe avere” a generat avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017 nr. 0000124105 în privința contribuabilului xxxxx. Așadar, urmare a generării avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017 (ținând cont doar de faptul, că contribuabilul xxxxx, a fost selectat în baza proprietăților imobile deținute, în temeiul art. 287³ Cod fiscal și nu de alte circumstanțe), acesta a fost expedit destinatului xxxxx.

A precizat că, urmare a emiterii de Curtea Supremă de Justiție a încheierii din 08 februarie 2018, prin care a fost declarat inadmisibil recursul Serviciului Fiscal de Stat împotriva deciziei din 27 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, întru executarea hotărârii judecătorești irevocabile, a anulat avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017. Despre acest fapt, autoritatea fiscală a informat contribuabilul xxxxx prin scrisoarea nr. 26/2-2/2-23-601 din 07 martie 2018, dar și ulterior, prin scrisoarea nr. 26/2-4-9/391/986 din 05 aprilie 2018. Astfel, prin scrisorile nominalizate, contribuabilul a fost informat atât despre nulitatea avizelor de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017, cât

și despre necesitatea prezentării rechizitelor bancare la Direcția deservire fiscală Centru a DGAF mun. Chișinău, pentru restituirea sumei încasate anterior, cu titlu de impozit pe avere pentru anul 2016.

A notat că, avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2017 nr. 0000128037 din 18 ianuarie 2018, nu este un aviz de plată distinct de cel din 06 decembrie 2017, or acesta conține aceleași date despre valoarea bunurilor imobile și mărimea impozitului calculat. În acest sens, menționează că, la fiecare accesare a unor date cu privire la un anumit contribuabil, acestea vor figura cu data respectivă și vor fi individualizate printr-un alt număr, distinct de numărul aferent primei accesări.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 31 octombrie 2018.

Recurentul a recepționat decizia instanței de apel la data de 30 noiembrie 2018 (f.d. 128).

Astfel, recursul, declarat la data de 28 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea

probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru